

OCENA SYTUACJI SPÓŁKI PROCHEM S.A. W 2010 R. Z UWZGLĘDNIENIEM OCENY SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Ocena Spółki PROCHEM S.A. za 2010 r. dokonana zostanie w czterech aspektach:

- wyników działalności
- sytuacji Spółki
- funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej
- zarządzania ryzykiem.

I. OCENA WYNIKÓW SPÓŁKI ZA 2010 R.

Rok 2010 był kolejnym rokiem spadku obrotów Spółki. Przychody osiągnęły poziom 51 mln PLN i były niższe o blisko 46% w porównaniu do 2009 r. Skala spadku wynikała głównie ze zmniejszenia przychodów z kontraktów realizacyjnych.

Wyraźnie mniejszy spadek, ponad 27%, odnotowany został w usługach projektowych i inżynierskich. Niesprzyjający klimat inwestycyjny oraz niewielka podaż nowych projektów nie mogły zostać zrównoważone wysoką aktywnością marketingową i elastyczną polityką cenową.

Spadek obrotów i marż spowodował, że na poziomie operacyjnym PROCHEM S.A. odnotował stratę w wysokości 0,4 mln PLN. Dochody z operacji finansowych oraz aktywowanie odroczonego podatku dochodowego pozwoliło uzyskać wynik finansowy netto za 2010 r. na poziomie 1,3 mln PLN.

Grupa Kapitałowa uzyskała także wyraźnie niższe obroty w porównaniu z rokiem poprzednim, jednak skala ich obniżenia była mniejsza niż dla samej spółki PROCHEM S.A.

Przychody uzyskane w 2010 r. przez Grupę w wysokości 127 mln PLN były niższe o 30 % od przychodów uzyskanych w roku poprzednim. Spadek obrotów był głównie skutkiem niższych przychodów spółki PROCHEM.

W praktyce oznacza to, iż poza PROCHEM S.A., pozostałe spółki Grupy osiągnęły w większości wyniki na poziomie roku poprzedniego. Oddziaływały one zatem na całość Grupy amortyzująco.

Osiągnięty wynik netto Grupy Kapitałowej był, jak na warunki kryzysowe, zadawalający i wyniósł ponad 4 mln PLN.

W roku 2010 nie udało się, głównie ze względu na politykę instytucji finansowych, rozpocząć biurowych projektów deweloperskich w Krakowie i Warszawie.

Poprawa wyniku netto, mimo spadku obrotów, potwierdza zdolność PROCHEM S.A. do adaptacji kosztowej i organizacyjnej do zmieniających się warunków otoczenia gospodarczego.

II. SYTUACJA SPÓŁKI

Sytuację PROCHEM S.A. w 2010 r. kształtował, z jednej strony, utrzymujący się niekorzystny stan rynku inwestycyjnego, wywołany kryzysem i wysokim poziomem niepewności panującej w gospodarce, a z drugiej strony, zdolnością PROCHEM S.A. do przystosowania się do działań w warunkach wywołanych kryzysem.

Nakłady inwestycyjne w pierwszej połowie 2010 r. spadały. Lekki wzrost wystąpił w dwóch ostatnich kwartałach. Na rynku dominowała nadal niepewność, co do koniunktury w kraju, a także u głównych partnerów gospodarczych Polski. Ta niepewność oddziaływała negatywnie na postawy rozwojowe przedsiębiorców, którzy nie podejmowali znaczących projektów inwestycyjnych.

Segmenty, które w ubiegłym roku cechował dynamiczny wzrost inwestycji, leżały poza głównym obszarem kompetencji PROCHEMU (inwestycje infrastrukturalne).

W końcowej części ubiegłego roku oraz w pierwszych miesiącach 2011 r. można zauważyć zwiększającą się skłonność do podejmowania nowych inwestycji, jednak nadal pozostaje ona na relatywnie niskim poziomie.

Pozytywnie na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych powinna wpłynąć poprawa sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, a także łagodzenie polityki kredytowej dla szeroko rozumianego biznesu. Rośnie również stopień wykorzystania mocy produkcyjnych, co stopniowo także wymuszać będzie inwestowanie w nowe zdolności wytwórcze.

PROCHEM w roku ubiegłym zmuszony został do dostosowania swojego potencjału i związanych z nim kosztów, do ograniczonej – z konieczności – skali działania. Osiągnięty wynik potwierdził te adaptacyjne zdolności PROCHEM-u. Strategicznie przyjęty przez Grupę Kapitałową PROCHEM zakres dywersyfikacji budowany był, z jednej strony, z myślą o tworzeniu wartości dodanej, wynikającej z pokrewieństwa działalności i posiadanych umiejętności, z drugiej – miał być formą zmniejszenia ogólnego poziomu ryzyka. Stąd poza podstawową działalnością w Grupie podjęto projekty deweloperskie i rozwijano działalność utrzymania ruchu w firmach przemysłowych i w sektorze nieruchomościowym.

Zdolność amortyzacyjna tylko częściowo okazała się skuteczna, bowiem jedno z głównych działań rozwojowych – uruchomienie i realizacja projektów deweloperskich zostało zablokowane przez kryzys.

Rok ubiegły, podobnie jak i bieżący, wymaga od firmy koncentracji na sytuacji finansowej, stałego jej monitorowania i stopniowej odbudowy rezerw finansowych

Przesłanki wskazujące na poprawę klimatu inwestycyjnego są nadal relatywnie słabe i tworzą jedynie warunki do poprawy wielkości obrotów i wyniku, a nie do ich radykalnej zmiany.

III. OCENA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W opinii Rady Nadzorczej system kontroli PROCHEM S.A. w porównaniu do 2009 r. nie uległ istotnej zmianie.

Kompleksowy charakter systemu zapewnia terminowe i dokładne ujawnianie faktów dotyczących istotnych elementów działalności Spółki. Pozwala on Zarządowi, jak też i Radzie Nadzorczej na uzyskiwanie pełnej wiedzy o sytuacji finansowej, wynikach operacyjnych, stanie majątku Spółki, a także efektywności zarządzania.

Zakres kontroli obejmuje swym zasięgiem przede wszystkim:

- działalność gospodarczą spółki, podstawową oraz pomocniczą,
- sprawozdawczość finansową i rozliczenia księgowe,

- zgodność działania spółki z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- zatrudnienie i płace.

Specyfika działalności PROCHEM S.A. związana jest z realizacją na rzecz klientów złożonych przedsięwzięć inwestycyjnych.

W związku z powyższym w firmie istnieją i są stosowane systemy planowania i kontroli realizowanych przedsięwzięć. Systemy te monitorują działalność w czasie rzeczywistym, pozwalając na ewentualne działania w przypadku wystąpienia niepożądanych zjawisk. Pozwalają one także na prowadzenie kontroli zwrotnych wybranych projektów po ich zakończeniu, a mających na celu uniknięcia w przyszłości popełnionych błędów.

Głównym zadaniem kontroli instytucjonalnej jest przeprowadzenie kompleksowych kontroli w zakresie najważniejszych zagadnień dla spółki oraz zbieranie i opracowywanie informacji dotyczących działalności komórek organizacyjnych spółki, wybranych problemów ekonomicznych i innych zagadnień, które w danym okresie uznane zostały przez Zarząd spółki za najbardziej istotne. Oprócz instytucjonalnej kontroli wewnętrznej w spółce istnieje także tak zwana kontrola funkcjonalna wykonywana przez kierowników różnych szczebli. Kierownicy ci sprawują nadzór nad podległymi im pracownikami, polegający na sprawdzaniu stanu realizacji ustalanych zadań.

Czynności kontrolne prowadzone są we wszystkich fazach działalności w formie kontroli wstępnej, bieżącej i następnej. Dokumenty finansowo-księgowe poddawane są kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej. Informacja o poprawności formalno-merytorycznej i rachunkowej opatrzona jest podpisem sporządzonym w sposób identyfikowalny (pełne imię i nazwisko) lub opatrzony pieczęcią imienną osoby upoważnionej oraz datą zatwierdzenia dokumentu.

Rada Nadzorcza ocenia, iż funkcjonujący w PROCHEM S.A. w 2010 r. system kontroli zapewniał kompletność ujęcia operacji gospodarczych, poprawną kwalifikację dokumentów źródłowych a także prawidłową wycenę posiadanych zasobów na poszczególnych etapach rejestracji, a tym samym zapewniał prawidłowość sporządzenia sprawozdań finansowych i pozwalał Zarządowi prowadzić działalność Spółki w oparciu o zweryfikowane i kompletne informacje.

IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

W PROCHEM S.A. nie występuje odrębny, wydzielony organizacyjnie i proceduralnie system zarządzania ryzykiem. Identyfikacją i oceną obszarów ryzyka zajmują się właściwe dla danego rodzaju ryzyka służby Spółki. Do ich obowiązków należy także zdefiniowanie działań niezbędnych do ograniczenia ryzyka.

Nadzór, ale też i kluczowe decyzje dotyczące zmniejszenia ekspozycji na ryzyko podejmuje Zarząd Spółki.

1. Ryzyko wahań koniunktury

Zmiana koniunktury związana z ogólnoświatowym kryzysem miała wpływ na sytuację Spółki przez cały 2010 r. Przejawiała się ona zmniejszeniem popytu na usługi inżynierskie świadczone przez PROCHEM S.A., na pogorszeniu się warunków biznesowych i możliwości finansowania projektów deweloperskich.

Dla ograniczenia tego ryzyka Spółka:

- utrzymuje strategię dywersyfikacji działalności,
- wyprzedzająco obniża koszty,
- dąży do optymalnego poziomu rezerw finansowych.

Głębokość kryzysu i zachowawczość sektora finansowego, ograniczyły znacząco możliwość wykorzystania tych instrumentów. Kryzys dotknął wszystkich kierunków działalności, występujących w Grupie Kapitałowej PROCHEM, a ograniczenia w obszarze finansowania zewnętrznego zatrzymały możliwość realizacji projektów deweloperskich, a także możliwości optymalizacji rezerw finansowych.

2. Ryzyko wystąpienia zagrożeń przy wykonywaniu kontraktów

Rodzaje prowadzonej w PROCHEM S.A. działalności – przygotowania i zarządzania projektami inwestycyjnymi dla klientów – powodują, iż jest to stale występujące ryzyko.

Dla jego ograniczenia PROCHEM S.A. stosuje:

- realistyczną kalkulację cenową przy zawieraniu kontraktów,
- monitoring zaawansowania kontraktu i ujawniania zagrożeń,
- dobór wiarygodnych podwykonawców,
- klauzule kontraktowe ograniczające górną wysokość kar umownych.

Stosowanie tych systemowych instrumentów nie pozwoliło w 2010 r. uniknąć finansowych konsekwencji przy realizacji kontraktów zawieranych w warunkach kryzysowych, w tym w warunkach silnej konkurencji cenowej.

3. Ryzyko niezetelności płatniczej

Instrumentami ograniczającymi ten stale występujący rodzaj ryzyka są:

- monitoring standingu klientów przed i w trakcie realizacji kontraktów,
- stosowanie wyspecjalizowanych procedur windykacyjnych,
- optymalizacja struktur płatności.

W sytuacji kryzysowej ryzyko pogorszenia płynności finansowej może mieć także istotne znaczenie w bieżącym roku.

4. Ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu sądowego z PERN S.A.

Dotychczasowy sądowy przebieg sporu wskazuje na niewielkie ryzyko zajścia takiej sytuacji.

W ocenie Rady Nadzorczej zarówno identyfikacja czynników ryzyka w 2010 r., monitorowanie ich, jak też system działań zapobiegawczych, są w PROCHEM S.A. na dobrym poziomie. W firmie istnieje sprzężenie zwrotne między systemem kontroli, a występującymi ryzykami. System kontroli pomaga wykrywać i kwantyfikować wielkość ryzyk, a to z kolei pomaga bardziej wnikliwie kontrolować wszystkie obszary podwyższonego ryzyka.

1. Andrzej Karczykowski - Prezes

2. Marek Garliński -

3. Krzysztof Obłój

4. Dariusz Krajowski - Kukiel

5. Adam Parzydeł